

Projekt JUMP: Organisering, erfaringer og resultater

- En interviewbaseret
evalueringsundersøgelse

August 2010

Projekt JUMP: Organisering, erfaringer og resultater

- En interviewbaseret evalueringsundersøgelse

Udarbejdet af:

Chefkonsulent Morten F. Greve

Konsulent Erik Møller Knudsen

For yderligere information:

Morten Greve

E-post: morten.greve@stab.rm.dk

Tlf.: 8728 4942

Center for Kvalitetsudvikling

Olof Palmes Allé 15

8200 Århus N

Tlf. 87 28 49 11

© Center for Kvalitetsudvikling august 2010

Indholdsfortegnelse

1	RESUMÉ	1
2	INDLEDNING	3
	2.1 Dokumentation, evaluering og vidensspredning	3
3	EVALUERING AF PROJEKT JUMP	4
	3.1 Evalueringsspørgsmål	4
	3.2 Evalueringsdata	4
	3.3 Oversigt over rapportens evalueringsafsnit	5
4	SITUATIONEN FØR ETABLERINGEN AF JUMP	6
	4.1 De unges erfaringer	7
5	JUMP: ORGANISERING OG FAGLIGT INDHOLD	8
	5.1 Indsatsteorien bag JUMP	8
	5.2 Faglige antagelser bag indsatsteorien	11
	5.3 Anvendelse af indsatsteorier	11
6	FAKTISK INDHOLD AF JUMP-INDSATSEN	12
	6.1 De unges erfaringer	12
	6.2 Fagpersonernes erfaringer	14
7	DE UNGES UDBYTTE AF JUMP-INDSATSEN	15
	7.1 De unges vurdering	15
	7.2 Fagpersonernes vurdering	16
	7.3 Analyse på individniveau	17
	7.4 Sammenfatning	19
8	UDVIKLINGSBEHOV OG -PERSPEKTIVER	21
	8.1 Udviklingsbehov	21
	8.2 Perspektiver for spredning	22
9	OPSAMLING	24

1 Resumé

Ungdomshjemmet Holmstrupgård modtager en bredt sammensat ungegruppe, bl.a. personer med psykiatriske lidelser, spiseforstyrrelser og hjerneorganisk betingede opmærksomhedsforstyrrelser (fx ADHD). Tilbuddet har en målgruppe med alvorlige og komplekse problemer, og en stor del af de unge har således langvarigt ophold på Holmstrupgård.

Holmstrupgårds Bogruppe-afdeling har til opgave at forberede udslusningen fra institutionen for den del af Holmstrupgårds ungegruppe, som er fyldt 18 år, og som vurderes at have forudsætninger for at kunne bo i egen bolig. Bogruppen konstaterer dog, at mange unge har vanskeligt ved at finde egnet, varig beskæftigelse/uddannelse efter afslutningen af opholdet på Holmstrupgård. Afsættet for projekt *Job og Unge Matchning Program (JUMP)* var derfor et ønske om at styrke Holmstrupgårds arbejde med netop denne problematik.

Nærværende evalueringsrapport giver for det første en kortfattet præsentation af JUMP-tilbuddet. For det andet gives et overblik over de foreløbige erfaringer med JUMP-indsatsen. Dette sker primært på basis af to runder interview gennemført med de ti første unge, der har modtaget et JUMP-tilbud siden projektstart samt med jobkonsulenter og andre fagpersoner, som har arbejdet med de unge. Samlet baserer evalueringsundersøgelsen sig på 23 interview med i alt 15 unge, 14 interview med ti forskellige jobkonsulenter m.m. samt tre afsluttende interview med medarbejdere fra de unges arbejdspladser eller uddannelsessteder.

Situationen før etableringen af JUMP

Evalueringsmaterialet bekræfter samlet set, at både de unge og forskellige typer fagpersoner tidligere oplevede støtten med henblik på beskæftigelse eller evt. uddannelse som utilstrækkelig. Bogruppen havde ganske vist fokus på problemstillingen, men indsatsen var usystematisk og afhængig af den enkelt Bogruppe-medarbejders engagement, netværk og overskud.

JUMP-tilbuddets organisering, faglige indhold og forventede resultater

Først og vigtigst ansættes en JUMP-konsulent med henblik på hovedparten af det udførende arbejde ift. de unge. For det andet finansieres aktiviteter, lokaler m.m. For det tredje trækkes på støtte fra en dedikeret udslusnings- og efterværnsenhed i døgntilbuddet samt på aktiv ledelsesopbakning.

De vigtigste aktiviteter er JUMP-konsulentens funktioner rettet mod de unge: Relationsarbejde, støtte og vejledning, formidling ift. virksomheder m.m. Desuden etableres et frivillignetværk for de unge i Bogruppen med deltagelse af frivillige mentorer. Sluttelig etableres en teamstruktur samt en ramme om ledelsesmæssig støtte og opfølgning.

På kort sigt (6-12 mdr.) forventes indsatsen bl.a. at resultere i bedre og hurtigere uddannelses-/beskæftigelsesmæssig matchning; styrket motivation for og øget viden om arbejdslivet hos den unge; mere konstruktivt samarbejde mellem den unge og jobcenteret m.m.; samt styrket fastholdelse af den unge i konkrete uddannelses-/beskæftigelsesforløb.

På længere sigt (1-2 år) er forventningen, at JUMP vil lede til bedre og hurtigere afklaring af den unge; øget arbejdsevne og styrket arbejdstageridentitet, styrkede sociale kompetencer hos den unge samt øget udsigt til, at den unge kommer i varig, relevant beskæftigelse.

JUMP's rolle i praksis

Interviewene med de ti unge, som har modtaget et JUMP-tilbud, viser en høj grad af overensstemmelse mellem elementerne i indsatsteori og den faktisk ydede indsats. Data tyder på, at JUMP-tilbuddet på de fleste punkter er blevet implementeret som planlagt. Dette gælder JUMP-konsulentens funktioner, men også netværksaktiviteter med de andre unge. Mentornetværks-

delen af JUMP har derimod været ramt af implementeringsproblemer, og fremhæves da heller ikke som væsentlig af de deltagende unge.

Interviewene med fagpersonerne indikerer, at JUMP-konsulentens funktion som kontaktperson, støtte og formidler generelt er blevet bemærket og betragtes som væsentlig.

De unges udbytte af JUMP-indsatsen

Interviewene med de ti unge tegner overordnet et billede af, at deltagelse i uddannelses- eller arbejdsmarkedslivet har en meget positiv betydning, og at de fleste af de unge tilskriver JUMP-indsatsen en væsentlig positiv rolle for deres eget sagsforløb på dette punkt. Der henvises til styrkede sociale kompetencer og forbedret netværk, men også til, at JUMP har været en væsentlig støtte i forhold til at afklare den unge samt etablere og fastholde konkrete uddannelses- eller beskæftigelsesforløb.

De interviewede fagpersoner deler sig i en gruppe, som udtaler sig meget tydeligt, og en gruppe som oplever at have utilstrækkelig viden om JUMP, men tendensen er også her, at man vurderer JUMP's rolle positivt – både i de konkrete sagsforløb og på det mere principielle plan.

Ser man på de ti konkrete sagsforløb var status på det sidste interviewtidspunkt, at tre var selvforsørgende; fire var på offentlig forsørgelse, men havde relevant beskæftigelse eller lignende; og tre manglede relevant beskæftigelse. Vurderingen fra fagpersonerne var, at fem var bæredygtigt afklarede; to var usikre, men med en positiv tendens; mens tre vurderedes som uafklarede. Holmstrupgårds egen erfaringsbaserede vurdering er, at der er tale om en tydelig forbedring i forhold til det typiske mønster, og denne vurdering finder indirekte støtte hos de interviewede fagpersoner.

Udviklingsbehov og -perspektiver

De gennemførte interview rummer overvejende positive vurderinger af JUMP-indsatsen, men der peges dog også på nogle udviklingspotentialer ift. konceptet. Disse knytter sig til den indledende forventningsafstemning mellem JUMP på den ene side og den unge og jobcentret på den anden; til tidlig relationsopbygning mellem JUMP-konsulenten og den enkelte unge; til konceptet for det frivillige netværk mellem de unge; og til opbygningen af et virksomhedsnetværk til gavn for de unge.

Videre er der i forbindelse med evalueringsprojektet blevet udviklet en oversigt over konkrete implementeringsrisici knyttet til de enkelte led i den logiske models sammenhængskæde, som bør gøres til genstand for konkrete overvejelser og evt. håndtering i forbindelse med implementeringsprojekter på andre socialpsykiatriske døgntilbud.

2 Indledning

Ungdomshjemmet Holmstrupgård er en selvejende døgninstitution med driftsoverenskomst med Region Midtjylland (se www.holmstrupgaard.dk). Holmstrupgård modtager en bredt sammensat ungegruppe i alderen 14-18 år (dog evt. op til 23 år), som bl.a. omfatter personer med psykiatriske lidelser, spiseforstyrrelser og hjerneorganisk betingede opmærksomhedsforstyrrelser (fx ADHD).

Holmstrupgård giver aktuelt døgn- og dagtilbud til ca. 60 unge fordelt på fire afdelinger i Brabrand ved Århus (hvor selve Holmstrupgård er beliggende), én afdeling i Viborg samt tre projektafdelinger ved Randers. Tilbuddet har en målgruppe med alvorlige og komplekse problemer, og en stor del af de unge har således langvarigt ophold på Holmstrupgård. Der sker årligt en udskiftning i ungegruppen på ca. 30 unge.

Holmstrupgårds Bogruppe-afdeling har til opgave at forberede udslusningen fra institutionen for den del af Holmstrupgårds ungegruppe, som er fyldt 18 år, og som vurderes at have forudsætninger for at kunne bo i egen bolig, efter at de har forladt Holmstrupgård. Bogruppen støtter disse unge i bestræbelserne på at fastholde deres bolig og opnå varig beskæftigelse i en sammenhæng og på et niveau, som matcher deres ønsker og forudsætninger. Der arbejdes ud fra en begrundet antagelse om, at varig beskæftigelse – som kilde til struktur, økonomisk uafhængighed, socialt netværk og styrket selvværd – er en central forudsætning for den unges positive almene udvikling uden for anbringelsesstedets rammer.

Personalet i Bogruppen konstaterer imidlertid, at mange unge har vanskeligt ved at finde egnet, varig beskæftigelse/uddannelse efter afslutningen af opholdet på Holmstrupgård. Afsættet for projekt *Job og Unge Matchning Program* (JUMP) var derfor et ønske om at styrke Holmstrupgårds arbejde med netop denne problematik i forhold til unge i alderen 17-23 år (se www.j-u-m-p.dk).

JUMP-tilbuddet er blevet etableret som et udviklingsprojekt over en toårsperiode fra april 2008 til marts 2010 på grundlag af en projektbevilling fra Det Lokale Beskæftigelsesråd for Århus og Samsø. Der er dog i dag truffet aftale med Holmstrupgårds bestillermyndigheder, i første række Århus Kommune, om at driftsudgiften i forbindelse med det særlige JUMP-tilbud fremover indregnes i den takst, kommunerne betaler for de unges ophold.

2.1 Dokumentation, evaluering og vidensspredning

Det er Holmstrupgårds opfattelse, at de problemer, som JUMP sigter på, ikke er unikke for Holmstrupgårds ungegruppe. Tværtimod oplever socialpsykiatriske døgnbehandlingstilbud i Danmark generelt, at de unge har problemer med at vinde fodfæste på arbejdsmarkedet efter endt anbringelse. Den metodeudvikling og vidensindsamling, som sker i forbindelse med JUMP, vil med andre ord kunne vise sig at have relevans og værdi i forhold til arbejdet med socialpsykiatrisk anbragte børn og unge i hele landet.

Projektets evalueringsdel, som hermed afrapporteres, skal ses på denne baggrund. Rapporten giver for det første en kortfattet præsentation af JUMP-tilbuddets baggrund, organisering og indhold. For det andet giver rapporten et overblik over de foreløbige erfaringer med JUMP-støtten til unge, der udsluses fra Holmstrupgårds Bogruppe. Dette sker på basis af to runder interview gennemført med de ti første unge, der har modtaget et JUMP-tilbud siden projektstart samt med jobkonsulenter og andre fagpersoner, som har arbejdet med de unge i forskellige sammenhænge.

Evalueringen er gennemført af Center for Kvalitetsudvikling, Region Midtjyllands evalueringsfaglige kompetencecenter (se www.cfk.rm.dk) med assistance fra medarbejdere fra Bogruppen på Holmstrupgård i forbindelse med udviklingsfasen samt i forbindelse med kontaktskabelse til undersøgelsens forskellige respondentkategorier.

3 Evaluering af Projekt JUMP

Evalueringen af Projekt JUMP er gennemført som en kvalitativ undersøgelse, primært i form af forskellige typer personinterview. Dette valg er foretaget af to årsager, som begge har baggrund i karakteren af Holmstrupgårds særlige målgruppe.

For det første er gennemstrømningen af unge i Bogruppen meget beskeden: En stor del af de unge på Holmstrupgård har et langvarigt ophold, og det er desuden kun et udsnit af de unge fra Holmstrupgårds boafdelinger, som har de nødvendige forudsætninger for udsulning via Bogruppen. Dette betyder, at undersøgelsen i sagens natur kun har kunnet omfatte et beskedent antal unge (jf. afsnit 3.2).

For det andet er det generelt forbundet med problemer at gennemføre mere kvantitativt og faktiskt præget dataindsamling i forhold til en ungegruppe, som i mange tilfælde er fyldt 18 år for forholdsvis nylig. Idet den unge fylder 18 år sker der et regi-skifte fra det kommunale familieområde til voksensystemet, især uddannelses- og beskæftigelsessystemet (især jobcentrene) samt socialforvaltningens sagsbehandling (bl.a. tildeling af kontanthjælp, revalidering og pension). Mens familieafdelingernes sagsbehandlere typisk har stor viden om de unge i Holmstrupgårds målgruppe, er relevant viden om de unge langt mere spredt i voksensystemet

I lyset af disse to faktorer, og i lyset af undersøgelsesbudgettet, er det vurderet, at de mest nyttige og valide data vedrørende ungegruppens baggrund, udvikling og erfaringer med JUMP-tilbuddet vil kunne indsamles via kvalitative interview, hvor der kilde-trianguleres, således at flere forskellige synsvinkler på det samme sagsforløb inddrages.

3.1 Evalueringsspørgsmål

Evalueringen gennemføres med udgangspunkt i nedenstående fem evalueringsspørgsmål:

1. Hvordan fungerede arbejdet med de unges uddannelses-/beskæftigelsessituation før etableringen af JUMP?
2. Hvordan er JUMP-tilbuddet organiseret, og hvilket fagligt indhold har det?
3. Hvilken konkret rolle har JUMP i praksis spillet for hver enkelt af de unge og i forhold til den unges formelle netværk (jobkonsulenter, øvrige)?
4. Hvilket udbytte har de unge haft af JUMP-indsatsen i henseende til afklaring af og deltagelse i relevant beskæftigelse/uddannelse?
5. Hvilke udviklingsperspektiver og -behov tegner sig for JUMP-konceptet?

3.2 Evalueringsdata

Denne evalueringsrapport er primært baseret på forskellige typer interviewdata:

- Et personligt interview med Paul Dearman, afdelingsleder i Bogruppen
- Telefoninterview med unge, som har forladt Holmstrupgård via Bogruppen *før* etableringen af JUMP-tilbuddet (herefter "før-gruppen")
- Telefoninterview med unge, som har forladt Holmstrupgård via Bogruppen *efter* etableringen af JUMP-tilbuddet (herefter "JUMP-gruppen")

- Telefoninterview med jobkonsulenter og andre fagpersoner fra det formelle netværk omkring de unge i JUMP-gruppen

Undersøgelsens interviewmateriale er indsamlet i to faser. Den første fase løb fra efteråret 2008 til slutningen af 2009. I starten af perioden gennemførtes interview med fem unge fra før-gruppen samt med Bogrubbens afdelingsleder. Endvidere blev otte af de i alt ti unge i JUMP-gruppen interviewet 3-6 måneder efter at de var begyndt i JUMP-tilbuddet.¹ Sideløbende med disse unge-interview blev der gennemført statusinterview med i alt ni jobkonsulenter fra de unges respektive jobcentre m.m. I ét tilfælde var den unge så velfungerende på interviewtidspunktet, at vedkommende ikke havde kontakt til en offentlig sagsbehandler.

Dataindsamlingens anden fase gennemførtes i marts-april 2010 og bestod af en samlet interviewrunde rettet mod de ti unge i JUMP-gruppen samt, hvor det var muligt, deres jobkonsulenter og repræsentanter for deres arbejdspladser/uddannelsessteder.² Alle ti unge blev interviewet, mens det lykkedes at gennemføre afslutningsinterview med fem jobkonsulenter og tre svarpersoner i sidstnævnte kategori.³

Samlet baserer evalueringundersøgelsen sig altså på 23 interview med i alt 15 unge, 14 interview med ti forskellige jobkonsulenter samt tre afsluttende interview med medarbejdere fra de unges arbejdspladser eller uddannelsessteder.

Udvælgelsen af de unge i de to undersøgelsesgrupper er sket på den måde, at Bogruppen har forsøgt at få kontakt til de sidste ti unge, som har forladt Bogruppen, og som vurderes at falde inden for JUMP's målgruppe ("før-gruppen"). Det lykkedes at gennemføre interview med fem af disse unge. "JUMP-gruppen" inkluderer alle de ti unge, som er begyndt i et JUMP-tilbud i perioden fra medio juni 2008 til primo august 2009.

Interviewdata er suppleret via inddragelse af skriftligt materiale om Holmstrupgård i almindelighed og Bogruppen/JUMP i særdeleshed samt via gennemførelse af en workshop med deltagelse af evaluator og to medarbejdere fra Bogruppen. Formålet med workshoppen var at foretage en opdateret kortlægning af JUMP-indsatsen med henblik på udvikling af en indsats-teori.

3.3 Oversigt over rapportens evalueringsafsnit

Rapportens resterende afsnit er struktureret efter undersøgelsens fem evalueringsspørgsmål. Først beskrives det mønster, der tegner sig med hensyn til Bogrubbens arbejde med de unges beskæftigelses-/uddannelsessituation før etableringen af JUMP. I det efterfølgende afsnit præsenteres det faglige indhold af JUMP-tilbuddet, som det beskrives af afdelingslederen for Bogruppen og JUMP-konsulenten samt i den skriftlige dokumentation. De to følgende afsnit belyser de konkrete erfaringer med JUMP-indsatsen med afsæt i interview med de unge og med deres jobkonsulenter m.m. Først med fokus på centrale interessenters oplevelse af *indholdet* af den faktiske JUMP-indsats i forhold til konkrete unge. Dernæst med fokus på respondenternes vurdering af hver enkelt unges *udbytte* af indsatsen i henseende til afklaring af og deltagelse i

¹ Disse interview fungerede som en statuskortlægning undervejs i JUMP-forløbet. Pga. de unges vidt forskellige livssituationer var det dog ikke muligt at gennemføre interviewene på samme tidspunkt i hvert enkelt tilfælde. At der kun gennemførtes status-interview med otte af de ti unge i JUMP-gruppen skyldes, at de to sidste unge startede så sent i undersøgelsesperioden, at det ikke ville have givet mening at gennemføre et selvstændigt status-interview.

² Når konkrete unges udsagn citeres, sker det i anonym form. Hver af de ti unge er tilfældigt tildelt et bogstav (fra A til J), som anføres ved citatet sammen med en angivelse af, hvilken interviewrunde (fase) citatet stammer fra.

³ Med en enkelt undtagelse var årsagen til frafaldet i forhold til de afsluttende interview med jobkonsulenterne, at jobkonsulenten ikke vurderede at kunne supplere status-interviewet i noget væsentligt omfang. I det sidste tilfælde var den pågældende jobkonsulent netop gået på barsel. Frarafaldet i forhold til interview med medarbejdere fra de unges arbejdspladser/uddannelsessteder skyldtes i de fleste tilfælde, at det ikke var muligt at identificere en medarbejder med tilstrækkeligt kendskab til den unges udvikling og situation. I enkelte tilfælde var årsagen dog, at den unge længe ikke havde haft beskæftigelse eller uddannelsesplads.

relevant beskæftigelse/uddannelse. I det afsluttende evalueringsafsnit opridses de perspektiver, som de indsamlede data antyder for den videre udvikling af JUMP-tilbuddet (og evt. lignende tilbud i tilknytning til andre socialpsykiatriske ungetilbud): Hvor er der et udviklingsbehov? Og hvilke udfordringer kan man pege på i forbindelse med en evt. spredning af JUMP-konceptet med henblik på implementering i andre kontekster?

4 Situationen før etableringen af JUMP

Undersøgelsens første evalueringsspørgsmål går på, hvordan arbejdet med de unges uddannelses-/beskæftigelsessituation fungerede før etableringen af JUMP. Dette tema er emnet for det følgende afsnit.

Bogruppens afdelingsleder fører ideen til JUMP tilbage til 2002, hvor man afsluttede et udviklingsprojekt i afdelingens regi, som sigtede på at etablere Holmstrupgårds lukkede værested Athena. Man indgik i den forbindelse i et netværksarbejde med fagfolk fra lignende døgntilbud i andre dele af landet. De faglige diskussioner i netværket havde særligt fokus på, hvordan efterværnet kunne styrkes. Interessen samlede sig især om beskæftigelsesdelen, idet man i mange tilfælde oplevede det meget vanskeligt at hjælpe til de unge til relevant beskæftigelse efter udskrivningen fra Holmstrupgård.

Rollefordelingen mellem det, på det tidspunkt amtslige døgntilbud og de kommunale bestillermyndigheder tilsagde som udgangspunkt, at det var en kommunal opgave at varetage beskæftigelsesindsatsen, mens døgntilbuddet skulle koncentrere sig om den sociale og evt. behandlingsmæssige støtte til den unge frem til udskrivningen og i forbindelse med efterværnet. Denne lovgivningsmæssige rollefordeling afspejlede sig i Bogruppens arbejde med de unges beskæftigelsessituation:

"De kontakter, vi skabte [til arbejdsmarkedet], var ud fra vores egne personlige netværk. Men det var ikke noget, vi skulle bygge op. Det var ikke en bevidst satsning. En ung fik fx et job på lageret på min kones arbejdsplads. Det var godt nok i det tilfælde, men der var mange, der ikke fik et job grundet begrænsninger i vores netværk, og der var ikke tid nok. Det var generelt ikke noget, vi skulle arbejde med." (afdelingsleder i Bogruppen)

Man arbejdede i praksis en del med at understøtte de unges beskæftigelsessøgning, men indsatsen var ikke systematisk og måtte rent ressourcemæssigt passes ind, hvor Bogruppens kerneopgaver tillod det.

Samtidig konstaterede man, at jobcentrenes medarbejdere ofte havde et forholdsvis dårligt udgangspunkt for at hjælpe de unge med de særlige udfordringer som Holmstrupgårds ungegruppe har. En jobkonsulent har typisk 60-80 aktive sager, og har derfor i sagens natur begrænset viden om den unges forhold, forudsætninger og ønsker, ligesom konsulenterne har begrænset tid til rådighed til at etablere en dialog med den unge. Bogruppens leder giver et eksempel:

"Der var fx en unge pige med Aspergers syndrom – fuld af social angst, – der blev sendt ud i Bilka. For den pige var det ren tortur. Og det endte med, at hun skældte ud på kunderne. Det er ikke for at bebrejde sagsbehandlerne, men det afspejler den mangel på viden, de ofte har." (afdelingsleder i Bogruppen)

At samspillet mellem de unge fra et anbringelsessted som Holmstrupgård – en gruppe som i mange tilfælde har svært ved at give udtryk for egne ønsker og synspunkter – og beskæftigelsessystemet ofte er problematisk kan også illustreres med en jobkonsulents ord:

"Når jeg har borgeren over for mig alene, har jeg ofte svært ved at få informationer ud af vedkommende, hvis det f.eks. er en person, der har angst, dårligt ordforråd osv. Det kan være svært at få svar på en masse spørgsmål, uden at personen bliver træt og bare går ud. Tidligere måtte jeg ofte bare gætte mig til, hvilket tilbud der kunne passe til vedkommende." (Jobkonsulent for A, runde 1)

Generelt gælder det, at over halvdelen af de interviewede fagpersoner fra beskæftigelsesområdet giver udtryk for, at overgangen fra anbringelse til et liv på egen hånd er meget vanskelig for de unge, og at der ofte mangler relevant og tilstrækkelig støtte til de unge – en støtte som jobkonsulenterne typisk ikke vurderer, at de selv har mulighed for at yde. Interviewmaterialet tyder altså på, at det problem, som JUMP sigter på at håndtere, er reelt og væsentligt.⁴

4.1 De unges erfaringer

Interviewene med de fem unge i før-gruppen tegner et ganske flertydigt billede – der var stor spredning i, hvor godt de har klaret sig efter udskrivningen fra Holmstruppgård, – men generelt underbygger deres historier det billede af situationen før etableringen af JUMP, som tegnes i det foregående afsnit.

Interviewene fordeler sig på to kategorier. To af de unge har klaret sig godt efter at have forladt Bogruppen, og begge havde således relevant beskæftigelse på interviewtidspunktet: Én studerede på universitetet, og én var tildelt førtidspension, men havde et skånejob på et seminarium. Begge angav at fungere godt i deres respektive sammenhænge og begge vurderede at have mere selvstændig handlekraft end det typiske mønster blandt de unge fra Bogruppen. De tre øvrige unge havde derimod kun i ringe omfang haft held med at finde fodfæste på arbejdsmarkedet eller i uddannelsessystemet.

Det fremgår af interviewet med den ene af de to unge i førstnævnte gruppe, at han i et vist omfang har oplevet at have et tilbud om hjælp ift. beskæftigelse fra Bogruppens medarbejdere, men at han kun i beskedent omfang har benyttet sig af dette i forbindelse med optagelse og gennemførelse af første semester på hans igangværende universitetsstudium.

Den anden ung i den første gruppe havde derimod fået sit nuværende skånejob etableret via en Bogruppe-medarbejders personlige netværk. Han tilskriver således hjælpen fra Bogruppe-medarbejderen stor betydning. Interviewet viser dog, at den unge selv har svært ved at vurdere, om den hjælp han har fået fra Bogruppen mht. beskæftigelse er tilstrækkelig, eller ved tydeligt at formulere egne behov for hjælp. Under alle omstændigheder vurderer den unge, at hjælpen har været personafhængig i den forstand, at ikke alle Bogruppe-medarbejdere gik lige meget ind i dette aspekt af de unges udslusningsforløb.

I den anden kategori af unge, som havde haft et mere vanskeligt forløb efter udskrivningen, var to af de tre unge tildelt førtidspension. Begge håbede på interviewtidspunktet at finde et egnet skånejob. Den ene oplevede at have fået et knæk via et kuldsejlet studieforløb, der ikke passede til hendes forudsætninger:

"Jeg synes, at jeg blev fejlvisiteret [til studium] og dermed fik den forkerte behandling. ... Jeg synes ikke, Bogruppens indsats var tilstrækkelig i forhold til det, jeg havde brug for dengang."

Bogruppen havde ikke været involveret i at understøtte selve studieforløbet, men dette var på den unges egen foranledning. Den anden ung havde haft en praktik formidlet af Bogruppen, men havde på interviewtidspunktet i længere tid ikke haft hverken job eller uddannelses tilbud. Den unge giver i interviewet udtryk for at have været glad for praktikken, men han savnede en tættere opfølgning fra Bogruppens side i den fase, hvor praktikken faldt fra hinanden.

Den sidste af de tre unge var på interviewtidspunktet i et produktionsskoletilbud, som hun ikke oplevede at fungere godt i. Hun havde tidligere haft et job formidlet via Bogruppen, som hun var meget glad for, og som hun også ind imellem fik støtte fra Bogruppen til at fastholde (fx via

⁴ Internationalt er der stigende dokumentation for betydningen af denne type indsats. Se fx E. Killackey m.fl. (2008): "Vocational intervention in first-episode psychosis: individual placement and support v. treatment as usual", i British Journal of Psychiatry, årg. 193, nr. 2, s. 114–20.

hjælp med transport til arbejde, når hun havde sovet over sig). Hun kunne imidlertid ikke fastholde jobbet i det lange løb og beskriver forløbet således:

"Der var ikke så meget opfølgende indsats fra min kontaktpædagog [i Boggruppen]... Hvis jeg begyndte at pjække eller var fraværende over længere tid, kunne der gå et stykke tid før min kontaktpædagog fandt ud af det."

Samlet set bekræfter interviewene for det første, at relevant og tilfredsstillende beskæftigelse er overordentlig vigtig for de unges oplevelse af struktur, sammenhæng og mening i tilværelsen. Uddannelse/beskæftigelse forbindes af alle fem unge med styrket selvværd, netværk og tro på fremtiden. For det andet viser interviewene, at den hjælp, de unge faktisk har fået til at vinde fodfæste i beskæftigelse/uddannelses tilbud, har været afhængig af, om der har været muligheder eller ressourcer tilgængelige på kritiske tidspunkter – hos den unge selv eller i Boggruppen. Problemerne knytter sig både til afklaringen af, hvilken retning den unge skal i, og til støtten til fastholdelse af et konkret tilbud/job.

Det hører dog med til billedet, at to af de fem unge giver udtryk for, at de selv i konkrete sammenhænge har frabedt sig Boggruppens involvering i deres forløb efter udskrivningen, og interviewene understreger således, at de unge ikke nødvendigvis selv ønsker at involvere Boggruppen i denne del af deres liv uden for Holmstrupgård.

Afslutningsvis skal det nævnes, at flere af de unge i undersøgelsens JUMP-gruppe på eget initiativ, og på baggrund af egne erfaringer, sammenligner situationen før og efter etableringen af JUMP i interviewene. Et eksempel:

"Jeg ærgrer mig lidt over, at JUMP ikke var der for et år siden, så kunne de måske have hjulpet mig lidt på det tidspunkt med den uddannelse, jeg var i gang med." (G, runde 1)

Også i nogle af disse interview findes således en bekræftelse af, at JUMP tager sigte på et reelt problem for i det mindste en del af de unge.

5 JUMP: Organisering og fagligt indhold

Det foregående afsnit analyserede den praktiske problemstilling i overgangen mellem socialpsykiatrisk anbringelsesindsats og kommunal beskæftigelsesindsats, som var det konkrete afsæt for JUMP-projektet. I Holmstrupgårds socialpædagogiske optik: Overgangen fra døgnafdelingerne til Boggruppen og videre ud i det almindelige samfund indebærer en løbende overgang fra ydre styring til indre styring for de unge. Antagelsen bag JUMP er, at det er nødvendigt med en styrket struktur og opfølgning i denne proces. Indsatsen er tænkt og tilrettelagt med dette for øje, og i dette afsnit – som knytter sig til det andet evalueringsspørgsmål (se afsnit 3.1) – udfoldes JUMP-konceptets indhold således mere detaljeret.

5.1 Indsatsteorien bag JUMP

Den oprindelige JUMP-projektansøgning hviler på en faglig og organisatorisk teori, der i forbindelse med projektets evalueringsdel er blevet udfoldet som en formel indsatsteori (ofte også kaldet en "programteori"). Kernen i denne teori er en visualisering af projektets indhold og forventede virkningssammenhænge i en såkaldt logisk model (se illustration nedenfor).

Den logiske model illustrerer JUMP-indsatsens elementer og led under tre hovedoverskrifter:

1. "Ressourcer" – hvad investeres der i indsatsen?
2. "Aktiviteter" – hvilke konkrete processer iværksættes?
3. "Resultater" – hvilke resultater forventes det, at indsatsen vil opnå på kort og langt sigt?

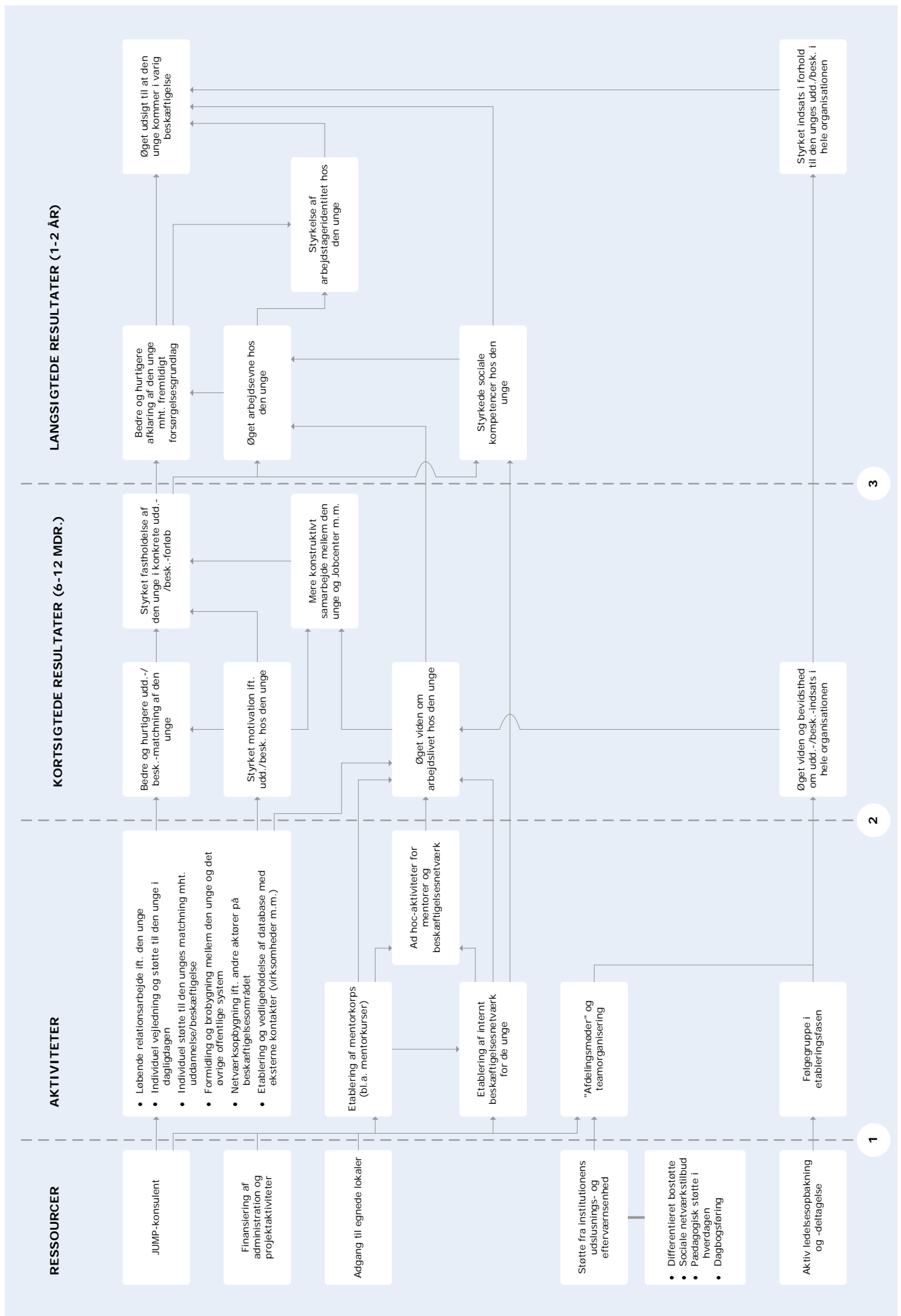
JUMP-indsatsens **ressourceside** udgøres af fem elementer. For det første, og mest centralt, muliggøres JUMP-indsatsen ved ansættelse af en JUMP-konsulent, som er primært ansvarlig for det aktive arbejde med de unge i dagligdagen. I Boggruppen vurderer man, at JUMP-konsulenten skal have socialrådgiverbaggrund (kendskab til lovgivning og organisation på det sociale område) og forudgående erfaring med beskæftigelsesindsats i forhold til udsatte unge. For det andet skal der afsættes ressourcer til dækning af administrative omkostninger og diverse projektaktiviteter. For det tredje forudsætter JUMP-aktiviteterne adgang til egnede lokaler. De to sidste ressourcer knytter sig til den døgninstitution som danner ramme omkring JUMP-tilbuddet: JUMP-tilbuddet forudsætter for det fjerde, at der i forskellige henseender kan trækkes på støtte fra døgninstitutionens udslusnings- og efterværnsenhed. For det femte er det en forudsætning, at der kan trækkes på aktiv ledelsesopbakning og -deltagelse i forbindelse med udvikling og drift af JUMP-tilbuddet.

De investerede ressourcer omsættes til en række forskellige **aktiviteter**: Kernen i JUMP-arbejdet er JUMP-konsulentens daglige relations-, støtte- og vejledningsarbejde med de unge, individuelt og som gruppe. For det andet etableres et internt beskæftigelsesnetværk mellem de unge i JUMP-tilbuddet, hvor de kan dele erfaringer og samvær. Netværket mødes ved en ugentlig "JUMP-aften". Endvidere etableres for det tredje et netværk af frivillige sociale mentorer fra nærmiljøet. Beskæftigelsesnetværk og mentorer mødes i forbindelse med JUMP-aftener og fælles ad hoc-aktiviteter. Som en fjerde aktivitet forankres samspillet mellem JUMP-arbejdet og døgntilbuddets øvrige udslusningsindsats i en teamorganisering, der sikrer løbende koordination og vidensdeling. Den femte og sidste aktivitet er etablering af en følgegruppe, som både sikrer ledelsesopmærksomhed og vidensdeling med institutionens øvrige afdelinger. Som udgangspunkt er det forventningen, at denne aktivitet primært er vigtig i en etableringsfase.

De forventede resultater af JUMP-indsatsen kan opdeles i resultater på kort sigt (i løbet af 6-12 mdr.) og på langt sigt (i løbet af 1-2 år).

Kortsigtede resultater: Det forventes, at JUMP-indsatsen leder til styrket matchning mellem den unge og arbejdsmarkedet/uddannelsessektoren; at den unges motivation for beskæftigelse/uddannelse øges; samt at den unges viden om arbejdslivet ligeledes øges. Endvidere er det forventningen, at døgntilbuddet som sådan vil opleve et løft i alle medarbejderes viden om og forståelse af indsatsen i forhold til de unges beskæftigelses- eller uddannelsesmuligheder. Disse faktorer forventes at have afledte resultater i form af et mere konstruktivt samarbejde mellem hver enkelt ung og Jobcenter m.m. og i form af styrket fastholdelse af den unge i beskæftigelses- eller uddannelsesforløb.

Langsigtede resultater: Der forventes virkninger i forhold til den unges sociale kompetencer; i forhold til den unges arbejdsevne; og i form af bedre og hurtigere afklaring af den unges ønsker og muligheder ift. et fremtidigt forsørgelsesgrundlag. Endvidere forventes det, at der vil ske en styrkelse af den unges arbejdstageridentitet. I sidste ende forventes det, at der vil være øget udsigt til, at den unge kommer i en varig beskæftigelse på et niveau, der svarer til vedkommendes ønsker og forudsætninger – bl.a. som resultat af en helhedsmæssig styrkelse af døgninstitutionens arbejde med denne del af den unges livssituation.

5.2 Faglige antagelser bag indsats teorien

I tabellen nedenfor opstilles de faglige antagelser indbygget i JUMP-indsats teorien i komprimeret form. Trinangivelserne henviser til nummereringerne af de stiplede lodrette linjer i den logiske model, og knytter sig således til følgende tre "skridt" i den sammenhængskæde, som leder fra ressourcer over aktiviteter til kortsigtede og langsigtede resultater:

- Trin 1: Fra investering af ressourcer til gennemførelse af aktiviteter
- Trin 2: Fra gennemførelse af aktiviteter til kortsigtede resultater
- Trin 3: Fra kortsigtede resultater til langsigtede resultater

Trin i den logiske model	Faglige antagelser
Trin 1	<ul style="list-style-type: none">• Ansættelse af en JUMP-konsulent, som har den rette faglige profil, og som kan koncentrere sig om arbejdet med de unges beskæftigelsesforhold, muliggør, at der kan arbejdes kontinuerligt med relationsopbygning, vejledning og støtte til de unge i JUMP-tilbuddet samt med opbygning og dokumentation af et eksternt netværk til arbejdsmarkedet, uddannelsessteder m.m.• De ressourcer, som investeres i JUMP, muliggør etablering af et frivilligt netværk af mentorer og andre unge, som kan stilles til rådighed for den enkelte unge i JUMP-tilbuddet i forbindelse med konkrete aktiviteter.• Investering af ressourcer fra døgntilbuddets udslusningsenhed og ledelse muliggør understøttelse af aktiviteterne i JUMP-tilbuddet med henblik på forankring, integration og fremdrift.
Trin 2	<ul style="list-style-type: none">• JUMP-aktiviteterne giver samlet set:<ul style="list-style-type: none">○ En bedre og hurtigere uddannelses- eller beskæftigelsesmæssig matchning af de unge○ En øget motivation for og viden om at indgå i arbejdslivet hos de unge• Styrket matchning, motivation og viden giver samlet set et mere konstruktivt samspil mellem de unge og beskæftigelsessystemet (især Jobcenteret).• Styrket matchning, motivation og viden samt mere konstruktivt samspil med beskæftigelsessystemet giver samlet set en styrket fastholdelse af de unge i konkrete uddannelses-/beskæftigelsesforløb.
Trin 3	<ul style="list-style-type: none">• JUMP-aktiviteterne giver samlet set styrkede sociale kompetencer hos de unge.• Styrkede sociale kompetencer og styrket fastholdelse af de unge i konkrete uddannelses-/beskæftigelsesforløb giver samlet set øget arbejdssevne hos de unge samt bedre og hurtigere varig afklaring af de unge mht. fremtidigt forsørgelsesgrundlag.• Øget arbejdssevne hos og hurtigere varig afklaring af de unge giver samlet set en styrket arbejdstageridentitet hos de unge og bedre udsigter til, at de kommer i relevant, varig beskæftigelse.

5.3 Anvendelse af indsats teorier

En indsats teori med tilhørende logisk model, som den ovenfor præsenterede, kan anvendes i flere forskellige sammenhænge. På den ene side kan materialet tjene til at fokusere det konti-

nuerlige arbejde med at fastholde og udvikle den konkrete indsats for de unge. Især den logiske model kan give overblik og understøtte dialogen med eksterne samarbejdspartner. Ideelt set bør indsats teorien derfor være et levende dokument, som løbende suppleres og tilpasses i takt med at der gøres erfaringer og videreudvikles på indsatsen. Kun sjældent vil en tværsektoriel indsats som JUMP være statisk, og dette bør selvfølgelig afspejle sig i indsats teorien.

På den anden side er en indsats teori også et evalueringsredskab, som kan danne grundlag for udvikling af evaluerings spørgsmål og -indikatorer. Som evaluator er det af afgørende betydning at have et klart billede af, hvad indsatsen består i, og hvad præcis den sætter sig for at udrette ift. de unge. Således også i forbindelse med denne evaluerings undersøgelse. De anvendte interview guider afspejler tematisk den logiske model, således at det både er blevet afdækket, om indsatsen faktisk har det indhold, som indsats teorien lægger op til, og er blevet undersøgt, om indsatsen har opnået de forventede resultater.

Det er dog vigtigt at understrege, at det af ressourcemæssige årsager ikke har været muligt at dække alle elementer i indsats teorien. For det første er der ikke gennemført en dataindsamling, som kan belyse udviklingen i de unges sociale kompetencer og de bredere effekter af JUMP projektet i Holmstruppgårds organisation (den nederste "streng" i den logiske model). For det andet kan interview materialet kun give anledning til usikre og foreløbige konklusioner mht. indsatsens langsigtede effekter i form af bedre afklaring mht. forsørgelsesgrundlag, styrket arbejdstageridentitet og arbejdsevne samt øget udsigt til, at de unge finder varig, relevant beskæftigelse. Fokus er i stedet primært på de forventede kortsigtede effekter.

6 Faktisk indhold af JUMP-indsatsen

I det foregående afsnit blev JUMP-tilbuddets organisering og faglige indhold præsenteret på baggrund af Bogrubbens egen opfattelse og beskrivelse af indsatsen. I en evalueringsmæssig sammenhæng er det dog vigtigt at afdække, hvordan overensstemmelsen er mellem tilbuddets selvforståelse og selvbeskrivelse og de *faktiske* erfaringer, som afspejles i nøgleinteressenternes udsagn – herunder især udsagn fra de unge og deres jobkonsulenter. Det tredje evaluerings spørgsmål lyder således: Hvilken konkret rolle har JUMP i praksis spillet for hver enkelt af de unge og i forhold til den unges formelle netværk? I dette afsnit belyses JUMP-indsatsens faktiske indhold på basis af de gennemførte interview.

6.1 De unges erfaringer

Det generelle billede i de gennemførte ungeinterview er, at de unge angiver at have trukket bredt på de elementer i JUMP-tilbuddet, som er beskrevet i indsats teorien. Interviewene tyder således på, at JUMP i høj grad er blevet implementeret, som det var hensigten. En oversigt over, hvilke indsatskomponenter, de enkelte unge har haft gavn af, fremgår af tabelopstillingen nederst i dette afsnit.

Flest, syv ud af ti, nævner at have fået hjælp i form af formidling af kontakt til arbejdsplads eller uddannelsessted. JUMP-konsulenten har både assisteret med at identificere, tage kontakt til og støtte den løbende dialog med arbejdsgivere og lignende. Og i flere tilfælde har JUMP-medarbejderen kunnet fungere som konfliktløser på arbejdspladsen.

"Og hvis der var noget på arbejdet, kunne man snakke med [JUMP-medarbejderen] om det, så lavede hun et møde med chefen deroppe og fandt løsninger på det." (E, runde 2)

Næsten lige så mange, seks ud af ti, henviser til, at JUMP har kunnet hjælpe med ansøgnings-skrivning, forberedelse af samtaler mv. Der er her tale om konkret hjælp med det skriftlige og i visse tilfælde er ansøgninger også fysisk bragt ud.

"[JUMP-medarbejderen] har været rigtig, rigtig god til at hjælpe mig. Så sent som i dag har vi faktisk været ude med ansøgninger og fået dem lavet." (D, runde 2)

I andre tilfælde har de unge haft behov for konkret viden og rådgivning i forhold til sociallovgivning, arbejdsmarkedslovgivning, ferieregler osv. Seks ud af de ti unge opgiver at have fået opfyldt behov af denne art.

"Jeg synes, at det er en god ide, og jeg har det godt med, at jeg lige kan ringe og snakke med [JUMP-medarbejderen] om diverse ting." (H, runde 1)

Praktisk støtte og hjælp i hverdagen angiver tre ud af de ti unge at have fået. Det kan eksempelvis være hjælp fra JUMP-konsulenten til at komme op om morgenen, eller der kan være tale om transport til arbejdet. Seks ud af ti nævner desuden, at JUMP-konsulenten fungerer som en samtalepartner og en generel kilde til støtte.

Beskæftigelsesnetværket i JUMP-regi har for en stor del af de unge også tilbudt en social ramme om uformelt samvær, og hvor der kan findes støtte og motivation. Dette nævner seks af de ti unge. Hvis den unge fx har haft en dårlig dag, bidrager samtaler i forbindelse med JUMP-aftenerne til at sætte tingene i perspektiv og rydde eventuelle misforståelser af vejen.

"JUMP er et sted, hvor man kan komme efter arbejde og fortælle, hvordan det er gået på arbejdet i løbet af den uge, man er gået fra." (G, runde 2)

Det er til gengæld bemærkelsesværdigt, at JUMP's tilbud om støtte fra et mentornetværk bestående af sociale mentorer og beskæftigelsesmentorer ude på arbejdspladser og uddannelsessteder ikke nævnes af de unge i interviewene. Afdelingslederen i Bogruppen pointerer i den forbindelse på, at opbygningen af et netværk af beskæftigelsesmentorer kun i beskedent omfang er kommet i gang – bl.a. fordi kun få unge endnu havde opnået mere langvarig beskæftigelse, men også fordi rekrutteringen i praksis har vist sig vanskelig. Han vurderer til gengæld, at de sociale mentorer, som deltager i JUMP-aftenerne, og som er blevet klædt på via deltagelse i mentorkurser, faktisk spiller en positiv rolle for de unge. At de unge ikke nævner dette tilbud indikerer dog, at mentornetværket ikke spiller en fremtrædende rolle for de unge.

For en overordnet betragtning er det værd at hæfte sig ved, at alle ti unge peger på at have haft nytte af JUMP-tilbuddene på konkrete områder; at alle kategorier af tilbud (med undtagelse af mentornetværket) nævnes af en del af de unge; samt at der er stor forskel på hvilke kombinationer af tilbud, og hvor mange, hver enkelt af de unge fremhæver.

Samlet set indikerer ungeinterviewene, at der er en høj grad af overensstemmelse mellem JUMP-indsatsteorien og de unges faktiske oplevelser af JUMP-tilbuddet.

Indsatskomponenter	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	I alt
Formidling af kontakt til arbejde/uddannelse	+	+	+	+	+	+	+	-	-	-	7
Assistance med ansøgninger, samtaler m.m.	+	+	-	+	-	+	+	+	-	-	6
Kilde til konkret viden og rådgivning	-	+	-	+	-	-	+	+	+	+	6
Praktisk støtte og hjælp i hverdagen	-	-	-	+	+	-	+	-	-	-	3
Samtalepartner, kilde til støtte og motivation	-	-	-	+	-	+	+	+	+	+	6
Beskæftigelsesnetværk (andre unge)	-	-	-	+	+	-	+	+	+	+	6
Mentornetværk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
I alt	2	3	1	6	3	3	6	4	3	3	

6.2 Fagpersonernes erfaringer

Interviewene med de unges jobkonsulenter er en vigtig alternativ kilde til viden om, hvordan JUMP i praksis har været i spil i forhold til de unges beskæftigelses- eller uddannelsessituation. Det skal nævnes, at flere af de interviewede jobkonsulenter pointerer, at deres førstehåndsvi- den om JUMP-indsatsen begrænser sig til ganske få afklaringsmøder med den unge og JUMP- konsulenten, men interviewene giver dog alligevel et bidrag til en bredere forståelse af, hvilken rolle JUMP spiller i de unges sagsforløb.

Flere jobkonsulenter giver særligt udtryk for, at JUMP-konsulenten har mulighed for at opnå en bedre kontakt til den unge. Særligt fremhæves det, at JUMP er lettere tilgængelig for den unge end jobcentret, og at netop dette er vigtigt.

"Hun skal snart til et møde med en ungdomsuddannelsesvejleder, og der vil hun rigtig gerne have en JUMP-medarbejder med i stedet for mig, så jeg kan godt mærke, at det er meget trygt for dem. Det betyder meget, at de er let tilgængelige på projekt JUMP." (Jobkonsulent for E, runde 1)

Tilgængeligheden hænger ikke mindst sammen med, at JUMP-konsulenten har mulighed for at bruge væsentlig mere tid med den enkelte unge, end det er muligt i jobcenterregi. Interviewe- ne med jobkonsulenterne indikerer, at den del af JUMP-konsulentens opgaver, der handler om relationsopbygning, er lykkedes godt i en række tilfælde.

"Noget af det, der har været godt ved JUMP, er, at de har kunnet bruge meget tid på ham, og at de har kunnet have en løbende kontakt med ham." (Jobkonsulent for B, runde 1)

Grundet den bedre kontakt til den unge får JUMP-medarbejderne bedre forståelse for denne og kan dermed videreformidle viden om den unge, således at også jobkonsulenten kan yde en bedre indsats i den unges sag. JUMP spiller dermed en rolle som formidler af viden og informa- tion; en viden og information der også letter sagsbehandlerens arbejde.

"JUMP sørger for, at sagsbehandlerne får nødvendig information, og gør det dermed lettere at finde det rette tilbud til de unge." (Jobkonsulent for A, runde 1)

Netop gennem en bedre indsats opnås en mere målrettet sagsbehandling i forhold til den unge, hvilket også er med til at gøre den unge mere målrettet. Den unge får dermed en bedre forstå- else for sig selv og sin egen situation, hvilket er med til at bedre indsatsen.

"Jeg sidder med ca. 80 sager. Det er derfor begrænset, hvor stort kendskab, jeg har til de enkelte. Dermed kan det, at der er en person inde, der kender den unge og kan hjælpe dem med at beskrive sin situation bedre, være utrolig godt. Dermed kan jeg gøre mit arbejde bedre." (Jobkonsulent for C og J, runde 1)

Som et supplement kan det nævnes, at det også fremgår af flere af interviewene, at den unge har modtaget praktisk hjælp fra JUMP til at passe arbejde eller uddannelse (fx i form af trans- port til arbejdspladsen).

Overordnet peger interviewene på, at den del af JUMP-indsatsen, som er synlig for fagperso- nerne, på den ene side handler om tilgængelighed, praktisk støtte samt relations- og vidensop- bygning ift. den unge og på den anden side om formidling mellem den unge og beskæftigelses- systemet. På disse punkter, som primært fokuserer på JUMP-konsulentens rolle i forhold til den unge, bekræfter interviewmaterialet, at JUMP-indsatsen er blevet implementeret som planlagt.

Interviewene viser som sagt også, at jobkonsulenternes viden om de øvrige dele af JUMP- tilbuddet generelt er beskeden. Enkelte af interviewpersonerne tager direkte forbehold over for at udtale sig klart om indhold og virkninger af JUMP-indsatsen. Men trods dette forbehold indi- kerer interviewene samlet set, at den faktiske udmøntning af JUMP-indsatsen i de fleste tilfælde indebærer den tilsigtede støtte til den unge samt formidling mellem de unge og de formelle systemer.

7 De unges udbytte af JUMP-indsatsen

I dette afsnit rejses afrapporteringens evalueringsmæssige kernespørgsmål: I hvilket omfang har de unge haft tydeligt positivt udbytte af JUMP-indsatsen i henseende til afklaring af og deltagelse i relevant beskæftigelse/uddannelse? Eller udtrykt på en anden måde: Er der tegn på, at JUMP-indsatsen, set i lyset af beskrivelsen af tilstanden før etableringen af JUMP-tilbuddet, har givet et mærkbart løft til arbejdet med de unges beskæftigelses- eller uddannelsesforhold?

7.1 De unges vurdering

Det overordnede billede, som tegnes i interviewene med de unge, er, at deltagelse i uddannelses- eller arbejdsmarkedslivet har en meget positiv betydning for psykisk skrøbelige personer – dette er i øvrigt blevet solidt dokumenteret i mange sammenhænge,⁵ – og at de fleste af de unge tilskriver JUMP-indsatsen en væsentlig positiv rolle for deres eget sagsforløb på dette punkt. En af de unge udtrykker det særligt tydeligt:

"Det [JUMP] er godt – et fedt projekt. Jeg vil varmt anbefale det til andre." (I, runde 2)

Nøgleord som øget selvtillid, social succes, bedre netværk samt styrket tro på fremtiden er fremherskende i interviewene ved både første og anden runde. Ikke mindst tyder mange af interviewene på, at de unge oplever at have fået deres sociale kompetencer styrket i kraft af beskæftigelse og uddannelse formidlet af JUMP.

"Jeg er blevet mere selvsikker. ... Jeg har fået flere venner på min egen alder." (E, runde 2)

"Jeg har fået nogle gode kammerater, ... og vi har også lavet noget ud over skolen." (B, runde 2)

"Nogen gange laver jeg noget sammen med mine kolleger uden for arbejdstiden, går i teatret eller går til håndbold eller går ud og ser noget fodbold. Nogen gange bliver jeg også inviteret hjem til dem for at spise." (G, runde 2)

JUMP's primære sigte er at få de unge ud i varige, relevante uddannelses- eller arbejdsforhold. Og netop dette emne giver nogle af de unge en kommentar. De unge fremhæver, at arbejds- eller uddannelsesforhold faktisk har en stor betydning.

"Det er da fedt at få en uddannelse i stedet for bare at drøne markedet rundt for ufaglærte jobs, det kommer man ikke langt med. Jeg føler, at der er en bedre fremtid for mig ved at tage en uddannelse." (I, runde 2)

"Jeg forventer, at jeg kommer videre med min uddannelse. ... Jeg tror min fremtid på arbejdsmarkedet er fin." (D, runde 2)

"Det [støtte til at opnå og fastholde beskæftigelse, tilbud om sociale rammer] har betydet rigtig meget for mig, fordi så går man ikke bare hjemme og laver ingenting." (E, runde 1)

Det generelle mønster er, at de unge vurderer deres udbytte af JUMP nogenlunde ens i forbindelse med begge interviewrunder. Der er dog en enkelt undtagelse, hvor den unge havde et meget positivt indtryk af JUMP i forbindelse med det første interview:

"Jeg er rigtig glad for, at [JUMP] er startet, og så har vi [JUMP-medarbejderen], som rent faktisk sørger for, at der sker noget. For når man kun har kontakt til kommunen og sådan noget, så sker der, for at sige det mildt, ikke en skid." (A, runde 1)

Ved andet interview var den unges opfattelse imidlertid ændret i mere negativ retning:

⁵ Se T. Burns m.fl. (2008): "The Impact of Supported Employment and Working on Clinical and Social Functioning", i *Schizophrenia Bulletin*, årg. 35, nr. 5, s. 949-958.

"Jeg fik noget ud af det, men ikke så meget, som jeg havde håbet. Jeg føler, at jeg har haft brug for mere hjælp og støtte. Altså nu har jeg ikke lavet noget i over et år, og jeg har ikke fået hjælp til at komme i gang." (A, runde 2)

Den unge giver altså udtryk for at have haft nogle forventninger, som JUMP ikke i praksis har kunnet indfri. Det hører dog med til vurderingen af det pågældende sagsforløb, at både den unges jobkonsulent og arbejdsgiver vurderer den pågældende som vanskelig at afklare, og jobkonsulenten nævner desuden i begge interview, at JUMP-indsatsen desuagtet har været til gavn for den unge.

Det skal understreges i forlængelse heraf, at det ikke er et entydigt positivt billede, der tegner sig af de unges udvikling. Ser man således på de enkelte unges status ved sidste interview, er det ikke alle ti fra JUMP-gruppen, der har oplevet en sikker afklaring. Dette uddybes i afsnit 7.3. Ikke desto mindre er det generelle billede, at de fleste unge undervejs i JUMP-forløbet har oplevet en positiv udvikling i og afklaring af deres situation – og at de fleste bl.a. forbinder denne med JUMP-indsatsen.

7.2 Fagpersonernes vurdering

Fagpersonernes vurdering af JUMP's betydning for de unge og en afklaring af deres livsbane er forholdsvis klar. Enkelte svarpersoner tager ganske vist et forbehold knyttet til deres beskedne viden om JUMP-indsatsens indhold, men de fleste interview tilskriver den tydelige støtte fra JUMP en mærkbar positiv betydning. Netop dette, at der har været en gennemgående støtteperson i JUMP-regi og herigennem en støtte, som ikke har kunnet gives i det øvrige etablerede system, opfattes som afgørende vigtigt for flere af de unge.

"Jeg tror, projekt JUMP har været vigtigt i forhold til, at hun har kunnet overskue at komme ud i praktik. Der har været tæt opfølgning, og hun er meget tryk ved medarbejderne. Hun får mere støtte der, end hvis hun kun havde jobcentermedarbejderne." (Jobkonsulent for E, runde 1)

"Jeg ved ikke, hvordan han skulle være kommet igennem uden en kontaktperson" (Jobkonsulent for B, runde 2)

De fleste af svarpersonerne hos arbejdspladser og uddannelsessteder tilslutter sig denne vurdering. Der peges både på, at man har et positivt samarbejde med JUMP, og på at man opfatter støtten fra JUMP som væsentlig for den unges fastholdelse i job eller uddannelse.

Der er dog variation i opfattelserne af de enkelte unge hos fagpersonerne. For de fleste vedkommende peges der på, at der er sket en afklaring. Det kan være afklaring i forhold til beskæftigelse/uddannelse eller bare en afklaring hos den unge selv, hvad denne vil, og ikke mindst en afklaring hos den unge selv af, hvad den pågældende kan magte. Omvendt er der også nogle af de unge, hvor der endnu ikke er sket en afklaring. Det kan være grundet en manglende psykiatrisk afklaring – eller der kan være tale om, at den unge endnu ikke har nået en realistisk erkendelse af egne muligheder.

Fagpersonernes opfattelse af JUMP's rolle må samlet siges at være forholdsvis klar. Gennem den personlige kontakt og støtte JUMP er i stand til at tilbyde den unge, gives der et positivt bidrag til at afklare de unges fremtid og give dem et varigt og holdbart livsgrundlag gennem arbejds- eller uddannelsesforhold. JUMP ses ikke som et mirakelmiddel, men betragtes som et relevant og nødvendigt bidrag til et kvalitetsløft på et meget vigtigt område. En jobkonsulent udtrykker dette synspunkt meget tydeligt:

"Permanentgørelse af JUMP? Ja, for pokker. Man bør permanentgøre JUMP. Årsagen til, at mange unge tabes, er, at de ikke har folk til at hjælpe sig videre." (Jobkonsulent for C og J, runde 1)

JUMP har fokus på uddannelses- og beskæftigelsesområdet. At dette er et væsentligt fokus og støttes af fagpersonerne fremgår af følgende udsagn, som er repræsentativt for tendensen i en række interview:

"Jeg kunne rigtig godt tænke mig, hvis anbringelsesstederne generelt fik mere fokus på beskæftigelsesområdet. Jeg synes, JUMP-projektet er meget velplaceret." (Jobkonsulent for B, runde 1)

7.3 Analyse på individniveau

I de to foregående afsnit er fokus på mønstrene i JUMP-gruppen som helhed, men det er også relevant at analysere interviewmaterialet i forhold til hver enkelt af de unge hver for sig: Hvilket helhedsbillede tegner interviewene af de unges udvikling og situation? Hvordan er overensstemmelsen mellem de unges egne udsagn og fagpersonernes vurdering af den unges udbytte? Dette er emnet for det følgende afsnit.

Nedenfor beskrives de enkelte unge hver for sig på basis af interviewmaterialet indsamlet i perioden frem til marts-april 2010, mens der afslutningsvis gives en samlet oversigt over de unges udbytte af JUMP baseret på individafsnittene.

Person A

Status: Ikke i gang. Stod over for at skulle starte på Arbejdsmarkedscenter Nord – Ungeteamet. Forsørgelse er kontanthjælp. Tidligere droppet ud af uddannelse/arbejde formidlet via JUMP.

Den unge: Ved første interview gav den pågældende udtryk for at have fået større selvtillid, men i øvrigt ikke større socialt netværk eller større tro på fremtiden. Havde stor tiltro til JUMP og indsatsen her, og at det hjalp hende til at fastholde beskæftigelsen. Havde stor tiltro til sin fremtid. Ved andet interview var den pågældende droppet ud af beskæftigelse/uddannelse, og tiltroen til, at JUMP kunne gøre en mærkbar forskel, var meget lille. Forventer ikke noget selv, men håber på fleksjob.

Sagsbehandler: Giver ved første interview udtryk for, at der er fremgang i den pågældendes situation, men at der endnu ikke er sket en holdbar afklaring af, hvilken retning den pågældende skal tage. Ved andet interview gives udtryk for, at den pågældende ikke er i stand til at arbejde eller være under uddannelse. Giver imidlertid udtryk for, at JUMP har været en stor støtte for A.

Arbejdsgiver: Nævner, at den unge havde stort fravær i forbindelse med et nu afsluttet forløb. Vurderer at årsagen var at den behandlingsmæssige indsats ikke var afsluttet tilfredsstillende. Giver udtryk for, at der er arbejdsevne forudsat nødvendig hjælp og passende arbejdsrammer, og at støtten fra JUMP er vigtig og nødvendig.

Person B

Status: Ikke i gang. Har dog for nylig afsluttet et erhvervsrettet uddannelsesforløb, og søger aktuelt en læreplads. Forsørgelse er revalideringsydelse.

Den unge: Giver ved første interview udtryk for en forventning om, at JUMP kan hjælpe ham til et konkret arbejde/uddannelse. Ved andet interview nævnes det, at JUMP hjulpet med at formidle uddannelsesplads og bidraget til fastholdelse i dette forløb. Har en forventning om, at JUMP vil kunne yde god hjælp i forbindelse med søgning efter læreplads.

Sagsbehandler: Giver udtryk for, at den pågældende har opnået en personlig afklaring, og det understreges at det er meget positivt for den unges fremtidsudsigter, at den pågældende har kunnet gennemføre et uddannelsesforløb. JUMP tilskrives stor betydning for dette resultat.

Person C

Status: Bor hos sine forældre og er derfor flyttet til en ny kommune. Er startet i et afklaringsforløb i den nye hjemkommunes regi for kort tid siden. Forsørgelse er kontanthjælp.

Den unge: Kunne ikke interviewes i forbindelse med første runde. Giver ved andet interview udtryk for, at han ikke har benyttet sig af tilbuddene i JUMP grundet et længe næret ønske om at flytte tilbage til forældrenes bopælskommune. Vurderer ideen bag JUMP positivt, men ønskede ikke at blive boende i området, og har derfor ikke oplevet tilbuddet som relevant.

Sagsbehandler: Vurderede ved første interview, at den unge var kommet godt i gang med arbejde (korterevarende ansættelse), og at den unge passede jobbet. Der kunne ikke gennemføres interview ved anden runde pga. den unges nylige fraflytning.

Person D

Status: Arbejder ufaglært i en privat virksomhed. Selvforsørgende.

Den unge: Giver i forbindelse med begge interview udtryk for, at fungere godt og at have opnået social succes, øget selvtillid, og større socialt netværk. JUMP tilskrives en væsentlig rolle i denne sammenhæng. Forventer, at JUMP kan hjælpe med en konkret elevplads. Har stor tiltro til sin fremtid på arbejdsmarkedet.

Sagsbehandler: Giver ved første interview udtryk for tvivl om, hvorvidt arbejdsforholdet er bæredygtigt, og har svært ved at vurdere, om der er fremgang i evnen til at fastholde et arbejde. Vurderer dog ved andet interview, at JUMP har hjulpet den unge med at blive mere målrettet ift. arbejde, og bidraget til at styrke den unges evne til at fastholde et arbejde. Det nævnes dog også, at familiær støtte har været af stor betydning.

Person E

Status: Ikke i gang. Er netop fraflyttet Århus Kommune og har afsluttet JUMP. Forsørgelse er kontanthjælp.

Den unge: Giver ved begge interview udtryk for at fungere socialt godt med kolleger (i tidligere ansættelse). Har fået øget selvtillid og større tro på fremtiden. Den unge giver udtryk for at have brugt JUMP meget og tilskriver dette stor betydning. Erkender dog ved andet interview, at hun næppe nogensinde kommer i ordinær fuldtidsbeskæftigelse.

Sagsbehandler: Giver ved begge interview udtryk for, at der er sket en brancheafklaring. Er afklaret bolig-mæssigt, og er tættere på en afklaring mht. arbejdsmæssige muligheder og barrierer. Er optimistisk mht., at den pågældende kan finde en plads på arbejdsmarkedet.

Person F

Status: Netop påbegyndt praktik i en børnehave. Forsørgelse er kontanthjælp.

Den unge: Har været i beskæftigelse, men droppede grundet dødsfald i familien ud af arbejdsmarkedet igen. Har dog igennem JUMP fået lyst til at arbejde. Har stor tiltro til egne muligheder på arbejdsmarkedet.

Sagsbehandler: Giver ved første interview udtryk for, at der fortsat mangler afklaring af forskellige forhold herunder en neurologisk undersøgelse, som personen aktuelt frabeder sig. Giver samtidig udtryk for, at der er urealistiske uddannelsesmæssige forventninger hos den pågældende. Ved henvendelse med henblik på andet interview gav jobkonsulenten udtryk for, at situationen var uændret.

Person G

Status: I skånejob ved en uddannelsesinstitution. Forsørgelse er førtidspension.

Den unge: Trives godt med arbejdet. Forventer at forblive i det nuværende arbejde og har realistiske opfattelser af egne muligheder på arbejdet. Ved begge interview vurderer den unge, at JUMP har bidraget til at hjælpe ham til afklaring.

Sagsbehandler: Den unges situation var ved første interview uafklaret. Giver ved andet interview udtryk for, at den pågældende er vokset med opgaven personligt og fagligt, og har fået det bedre med sig selv og sin rolle på arbejdsmarkedet. Vurderer, at JUMP har spillet en væsentlig rolle i denne sammenhæng.

Arbejdsgiver: Vurderer, at der er sket tydelig forbedring i arbejdsevnen, men også at et ordinært fuldtidsjob ikke er muligt.

Person H

Status: I gang med en erhvervsrettet uddannelse på teknisk skole. Forsørgelse er SU.

Den unge: Giver ved begge interview udtryk for stor tilfredshed med den uddannelse, han er optaget på. Giver ved andet interview udtryk for at have fået øget sit sociale netværk og styrket sin tiltro til fremtiden.

Sagsbehandler: Den unge havde ikke en sagsbehandler ved de to interviewrunder.

Uddannelsesvejleder: Giver udtryk for, at den pågældende har betydeligt fravær på skolen, og at der er problemer med at fungere socialt. Vurderer dog samtidig, at den pågældende klarer sig godt rent fagligt.

Person I

Status: Har haft læreplads som lagerelev ved Arla ca. en måned. Forsørgelse er elevløn.

Den unge: Udtrykker ved begge interview at have fået øget tiltro til fremtiden og til uddannelse som vej til bedre fremtid og bedre liv. Nævner begge gange at han har opnået et større socialt netværk via uddannelse og arbejde – og at JUMP har spillet en vigtig rolle i denne forbindelse.

Sagsbehandler: Påpeger, at hun kun har haft kontakt til den unge en gang og ellers stort set ikke kender til sagen. Sagsbehandler har heller ikke haft kontakt til JUMP og siger, at der ikke i øvrigt er nogen sag på den unge i deres regi. Begge dele vurderes at være et udtryk for, at den unge fungerer fint.

Person J

Status: Modtager aktuelt et uddannelses tilbud i regi af Daggruppen på Holmstrupgård. Forsørgelse er kontanthjælp.

Den unge: Har indtil nu kun brugt JUMP's sociale arrangementer. Giver ved andet interview udtryk for ønske om at starte på gymnasium eller HF, når dagtilbuddet ophører. Har forsøgt dette et par gange, men er droppet ud. Forventer at komme til at benytte JUMP-tilbuddet mere fremover.

Sagsbehandler: Giver udtryk for, at den unge har gode ressourcer og forudsætninger og er inde i en god udvikling. Den unge er flyttet i egen bolig med god udsigt til fastholdelse. Vurderer, at det er for tidligt at danne sig en mening om den unges afklaring af livsretning, men at der er positive tendenser.

7.4 Sammenfatning

I afsnit 5.1 omtales, at der i forbindelse med projekt JUMP forventes virkninger i forhold til den unge med henblik på sociale kompetencer, arbejdsevne/arbejdstageridentitet og afklaring af muligheder og forsørgelsesgrundlag. Og i sidste ende skulle indsatsen gerne munde ud i varig beskæftigelse og afklaring af det fremtidige forsørgelsesgrundlag.

Jf. afsnit 5.3 kan udviklingen i de unges sociale kompetencer ikke måles direkte gennem dataindsamlingen i denne evaluering. Imidlertid kan udviklingen af det sociale netværk beskrives baseret på de unges egne udsagn. Ligeledes er de unge blevet spurgt til deres egen opfattelse af, hvordan de fungerer på deres arbejdsplads/uddannelsessted. I nedenstående tabel er disse to emner beskrevet. Henholdsvis otte og syv af de ti unge giver selv en positiv vurdering af status på disse punkter.

Hvad angår en afklaring af den unges livsbane vil en vurdering på nuværende tidspunkt være usikker og foreløbig, men emnet er berørt i interviewene med fagpersonerne, og deres vurdering af de unge på dette punkt fremgår ligeledes af nedenstående tabelopstilling. I fem af tilfældene er vurderingen klart positiv; i to tilfælde er de mere usikre, men med en positiv tendens; og i de sidste tre tilfælde vurderes den unge som uafklaret. Bemærk, at vurderingen fra fagpersonen vedrørende afklaring for person F og H afviger fra den unges egen vurdering.

Resultater af JUMP	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	I alt
Styrkede sociale relat./kompetencer	-	+	-	+	+	+	+	+	+	+	8
Styrket arbejdsevne	-	+	-	+	+	+	+	+	+	-	7
På vej mod afklaring	-	+	-	+	+	-	+	(+)	+	(+)	7

Fagpersonernes samlede vurdering af status for de unge kan kort sammenfattes ved citaterne i de følgende afsnit.

7.4.1 Positive vurderinger (5):

"Jeg vil ikke kunne sige, om det vil kunne lykkes [mulighed for at opnå et uddannelsesforløb], men det er blevet afklaret, hvad der er brug for. ... Det er helt klart, at det er kommet frem til en retning [afklaring af livsbane]." (Jobkonsulent for B, runde 1)

"Altså, jeg vil da mene, at der er sket en udvikling, siden hun kunne gå i arbejde og sådan noget. Altså, så er hun jo blevet mere målrettet på en eller anden måde." (Jobkonsulent for D, runde 2)

"Jeg synes, hun er kommet tættere på afklaring. Hun er stabil og vellidt, og er blevet brancheafklaret, så det er jo gode ting. Hun er godt på vej til at kunne klare sig selv boligmæssigt, ---." (Jobkonsulent for E, runde 1)

"Han har fået det bedre med sig selv og sin arbejdsintensitet. Jeg synes, at han er vokset med opgaven personligt og fagligt. Han ser ud til at vokse med det [opgaven] og får et personligt udbytte ud af det. Det er en meget god historie med ham." (Jobkonsulent for G, runde 2)

"Jeg har kun et meget sporadisk kendskab til den unge. Jeg tager det som et udtryk for, at den unge fungerer godt." (Jobkonsulent for I, runde 1)

7.4.2 Usikre vurderinger med positiv tendens (2):

"Fagligt fungerer han godt, og det er derfor, vi bliver ved med at opfordre ham til at gøre det færdigt." (Uddannelsesvejleder for H, runde 2)

"Jeg tænker, at sådan som det ser ud nu med forløbet, så ser det ud til, at der hele tiden har været en positiv udvikling i gang." (Jobkonsulent for J, runde 1)

7.4.3 Ikke afklaret (3):

"Der ligger foreløbig ikke nogen uddannelsesplan. Det har vi ikke nået at afklare. Hun kommer ikke med noget konkret ønske, så jeg kan lave en uddannelsesplan." (Jobkonsulent for A, runde 2)

"Det er en lang proces. ... Jeg tror, at det nok skal lykkes. Jeg tror bare, at det er et spørgsmål om, at det er noget, der tager rigtig lang tid." (Jobkonsulent for C, runde 1)

"Der er blevet etableret en beskæftigelsespraktik. Det er jo fremskridt. Men der er nogle ting, som stadig mangler [udredning, afklaring af et realistisk uddannelsesmæssigt mål]." (Jobkonsulent for F, runde 1)

Evalueringen råder ikke over et datagrundlag, som muliggør en bedømmelse af, hvorvidt denne status udgør en sikker forbedring sammenlignet med tilstanden, før JUMP blev etableret. Holmstrupgård vurderer dog selv, at der er tale om en forbedring (bl.a. med baggrund i døgn-tilbuddets resultatdokumentationsstatistik – se www.holmstrupgaard.rm.dk), og denne vurdering finder indirekte støtte hos de interviewede fagpersoner.

8 Udviklingsbehov og -perspektiver

Det er en del af afsættet for denne evalueringsundersøgelse, at evalueringen skal give et bidrag til det videre udviklingsarbejde i tilknytning til JUMP-konceptet. Der tænkes her på to aspekter. For det første skal der, i det omfang datamaterialet berettiger dette, gives et signalment af udviklingsbehovene i forbindelse med JUMP-tilbuddet. For det andet skal der bidrages til en afklaring af opmærksomhedspunkterne i forbindelse med en spredning af JUMP-konceptet eller elementer heraf til andre socialpsykiatriske ungetilbud. De to følgende afsnit behandler disse emner.

8.1 Udviklingsbehov

Evalueringens dataindsamling har, som det er fremgået, primært dokumenteret betydelig anerkendelse af og tilfredshed med etableringen af JUMP hos såvel unge som fagpersonerne, men der kan dog peges et antal områder, hvor der har vist sig et udviklingsbehov. På nogle af områderne har man i Bogrupperne formået at arbejde hen imod en håndtering af de enkelte udviklingsbehov undervejs i projektperioden. Disse konkrete løsningsmodeller præsenteres kort nedenfor.

8.1.1 Forventningsafstemning

Det er gennemgående i en del af interviewene med både unge og fagpersoner, at der nævnes eksempler på konkrete forventninger til JUMP-indsatsen, som ikke er blevet indfriet. I de fleste tilfælde omtales disse skuffede forventninger ikke som tungtvejende, men der synes ikke desto mindre at være et behov for at styrke forventningsafstemningen i forhold til begge grupper.

Flere af jobkonsulenterne giver udtryk for frustration over, hvad de opfatter som uafsluttet behandlingsindsats fra Holmstrupgårds side. Det gælder især i forhold til psykiske problemer, men i et enkelt tilfælde også i forhold til misbrugsproblemer. Jobkonsulenterne skelner ikke mellem Holmstrupgårds boafdelinger, som er rammen om den primære behandlingsmæssige indsats, og JUMP, som er en udslusnings- og efterværnsfunktion, og det synes derfor relevant at prioritere den indledende forventningsafstemning af hensyn til dialogen mellem JUMP og jobkonsulenterne – og evt. af hensyn til udviklingen af Holmstrupgårds behandlingsarbejde.

Også nogle af de unge nævner områder, hvor de har et ønske om en bedre støtte på konkrete områder. Én af de unge nævner et behov for støtte til at realisere bestemte ønsker i henhold til kontanthjælpsreglerne. En anden nævner støtte til flytning som et eksempel.⁶ Et tredje eksempel er konkret støtte til skolearbejde m.m. Som et sidste eksempel peger to unge på et behov for generel eller specifik emotionel støtte, som de ikke fuldt ud oplever indfriet – fx ved dødsfald i den nære familie.

⁶ Vedkommendes jobkonsulent peger ligeledes på et behov for støtte til hurtigere afklaring af boligforhold.

Det er oplagt, at JUMP ikke vil have mulighed for at indfri alle disse forventninger (af ressourcemæssige, lovgivningsmæssige og andre årsager), men netop derfor kan disse måske med fordel tematiseres i forbindelse med en indledende forventningsafstemning.

8.1.2 Relationer til de unge

JUMP-medarbejderne nævner selv som en vigtig erfaring gjort undervejs i projektforløbet, at der skal gøres mere ud af relationsopbygningen mellem JUMP-konsulenten og de unge end oprindeligt forudset. Der peges på, at et nyttigt virkemiddel i denne forbindelse har vist sig at være, at JUMP-konsulenten løbende indgår i forskelligt socialt samvær med de unge på boafdelingerne (konkrete sociale aktiviteter, spise sammen med de unge m.m.). Derved opbygges relationerne allerede inden den unge overgår til Bogruppen.

8.1.3 Netværk for de unge

De fleste af de interviewede unge udtrykker stor tilfredshed med JUMP-aftenerne, men enkelte nævner dog, at der med fordel kunne justeres på denne del af JUMP-indsatsen.

En af de unge forholder sig forholdsvis kritisk til hele konceptet:

"Og så er det [JUMP- aftenerne] jo bare sådan en sludder for en sladder. Man sidder og snakker lidt og spiser, og så tager man hjem igen. Vi unge har ikke rigtig nogen forbindelse til hinanden." (A, runde 2)

Den unge konkretiserer ikke sine ønsker til ændringer, men det fremgår, at vedkommende havde haft en forventning om, at netværksdelen af JUMP ville være mere struktureret og forpligtende.

En anden af de unge har et mere konkret ønske til en justering. Han nævner, at JUMP-aftenerne altid er placeret på en mandag, men vurderer, at han selv og andre af de unge ville have lettere ved at deltage jævnlige og motiveret, hvis aftenerne også kunne placeres på fx fredage, hvor den tilstundende weekend skaber en mere afslappet stemning, og hvor trætheden efter en arbejdsdag er mindre udtalt end på en mandag.

Især sidstnævnte ændringsforslag kan muligvis have relevans i forhold til den videre udvikling af konceptet.

8.1.4 Netværk til virksomheder m.m.

Den oprindelige plan var, at der skulle opbygges et stående netværk af virksomheder – en "jobbank" – som på forhånd havde givet tilsagn om at stå til rådighed de unge fra Bogruppen som muligt praktik- og evt. ansættelsessted. JUMP forsøgte at opbygge dette netværk via udsendelse af breve til virksomheder i Århus og omegn, men fik kun ganske få svar. Vurderingen er, at virksomhederne oplever dette koncept som for ukonkret og vanskeligt at tage stilling til.

De hidtidige erfaringer er, at netværksopbygningen kun kan foregå "organisk" i den forstand at der tages konkrete kontakter, når en ny ung er klar til at søge en praktikplads eller anden beskæftigelse. Når virksomheden har gjort konkrete erfaringer med samarbejdet med JUMP og de unge fra Holmstrupgård er udgangspunktet for en evt. senere henvendelse vedrørende en ny ung være et andet. Derved opbygges et virksomhedsnetværk over tid, som minder om den oprindelige tanke om en "jobbank".

8.2 Perspektiver for spredning

Det var en del af formålet med JUMP-projektet at muliggøre en spredning af konceptet til andre døgntilbud for psykisk skrøbelige unge. I forbindelse med interview og workshoparrangementer med deltagelse af JUMP-medarbejderne har der derfor bl.a. været fokus på at afklare, hvilke

implementeringsmæssige udfordringer man bør være opmærksom på i forbindelse med JUMP-konceptet. De centrale resultater af denne afklaring er opstillet i tabellen nedenfor.

De tre trin i tabellen henviser til overgangene i den logiske model for JUMP-indsatsteorien: Fra ressourcer til aktiviteter; fra aktiviteter til kortsigtede resultater; og fra kortsigtede resultater til langsigtede resultater. Tabellen giver ikke konkrete forslag til håndtering af de enkelte punkter, men gør blot opmærksom på problemstillingerne med henblik på nærmere overvejelse.

Trin i den logiske model	Implementeringsmæssige risici
Trin 1	<ul style="list-style-type: none"> • At tilstrømningen af unge fra døgntilbuddets boafdelinger til udslusningsstilbuddet og JUMP er ujævn, således at der i perioder er for få (eller for mange) unge, som modtager et JUMP-tilbud, sammenholdt med kapaciteten. • At det ikke lykkes at etablere et godt samarbejde mellem den/de JUMP-ansvarlige og medarbejdere/ledelse i døgntilbuddets udslusnings- og efterværnsenhed. • At der ikke tages de nødvendige skridt til tidligt at opbygge relationer mellem JUMP-medarbejderne (især JUMP-konsulenten) og de unge fra døgntilbuddets boafdelinger, som er på vej mod udslusning. • At ledelsen i døgntilbuddet mister interesse for JUMP-projektet undervejs i implementeringsfasen og evt. i stedet prioriterer andre projekter/tiltag. • At den faglige og praktiske viden om og erfaring med driften af JUMP-tilbuddet er samlet hos så få personer, at den faglige kontinuitet i JUMP-arbejdet bliver sårbar. • At den personlige relation mellem JUMP-konsulenten og den enkelte unge ikke kan opbygges eller udvikler sig negativt. Dette er især et problem, hvis JUMP-konsulentfunktionen primært er samlet hos én person. • At det ikke viser sig muligt at rekruttere (tilstrækkeligt mange) mentorer, og dermed ikke kan lade sig gøre at etablere et stærkt mentornetværk for de unge. Dette har især vist sig vanskeligt ift. virksomhedsmentorer.
Trin 2	<ul style="list-style-type: none"> • At konjunkturmæssige forhold på implementeringstidspunktet indebærer markant forringelse af de unges beskæftigelsesmuligheder. • At Jobcenteret ikke ønsker at indgå i et tæt samarbejde med udslusningsenheden/JUMP-tilbuddet omkring den konkrete indsats, men fx i stedet sender de unge ud i egne beskæftigelsesprojekter. • At der er for stor geografisk afstand mellem døgntilbuddet og den enkelte unges uformelle netværk. • At det frivillige mentornetværk ikke opleves som et relevant eller brugbart tilbud af (hovedparten af) de unge i JUMP-tilbuddet.
Trin 3	<ul style="list-style-type: none"> • Manglende kendskab til og interesse for JUMP hos konkrete kommuner og fravær af en tillidsfuld relation mellem døgntilbuddet og de pågældende kommuner. • Omfanget af de lokale uddannelses tilbud og dybden og bredden af det lokale arbejdsmarked. • Væsentlige lovgivningsændringer på området, som ændrer kommunernes styrings- og bevillingsprocedurer (fx forkortede intervaller i opfølgningen på effekten af indsatser).

9 Opsamling

I dette afsnit gives en kort opsummering af hovedkonklusionerne knyttet til hvert af undersøgelsens fem evalueringsspørgsmål.

1. Hvordan var situationen før etableringen af JUMP?

Evalueringmaterialet bekræfter samlet set, at både de unge og forskellige typer fagpersoner tidligere oplevede støtten med henblik på relevant beskæftigelse eller evt. uddannelse som utilstrækkelig. Bogruppen havde fokus på problemstillingen, men indsatsen var usystematisk og afhængig af den enkelt Bogruppe-medarbejders engagement, netværk og overskud. Ansvar for opgaven var formelt overladt til kommunale aktører, og interviewpersonerne nævner da også en række konkrete eksempler på uhensigtsmæssige sagsforløb, fejlvisitationer osv. Tre af de fem interviewede unge fra tiden før etableringen af JUMP befandt sig da også på interviewtidspunktet i passiv forsørgelse uden udsigt til konstruktiv beskæftigelse – og alle fem interviewede peger i varierende grad på at støtten ved udslusning havde været usystematisk og mangelfuld.

2. Hvordan er JUMP-tilbuddets organisering og faglige indhold?

Ressourcesiden af JUMP-indsatsen udgøres af tre hovedelementer: Først og vigtigst ansættelse af en JUMP-konsulent – den ideelle profil er en socialrådgiver med erfaring på det specifikke område – med henblik på hovedparten af det udførende arbejde ift. de unge. For det andet skal der regnes med udgifter til aktiviteter, lokaler m.m. For det tredje skal der kunne trækkes på støtte fra en dedikeret udslusnings- og efterværnsenhed i døgntilbuddet samt på aktiv ledelsesopbakning.

På aktivitetssiden er hjørnестenen JUMP-konsulentens funktioner rettet mod de unge: Relationsarbejde, støtte og vejledning, praktisk bistand og formidling ift. virksomheder, Jobcenter og andre aktører. Desuden etableres frivillignetværk for de unge i Bogruppen samt for frivillige mentorer. Sluttelig etableres en teamstruktur, der formidler mellem JUMP og resten af døgntilbuddet samt en ramme om ledelsesmæssig støtte og opfølgning, fx i form af en intern følgegruppe.

På resultatsiden forventes på kort sigt (6-12 mdr.) følgende virkninger af indsatsen:

- Bedre og hurtigere uddannelses-/beskæftigelsesmæssig matchning af de unge
- Styrket motivation ift. uddannelse/beskæftigelse hos den unge
- Øget viden om arbejdslivet hos de unge
- Styrket fastholdelse af den unge i konkrete uddannelses-/beskæftigelsesforløb
- Mere konstruktivt samarbejde mellem den unge og Jobcenter m.m.
- Øget viden og bevidsthed om uddannelses-/beskæftigelsesindsats i hele organisationen

På længere sigt (1-2 år) forventes følgende virkninger:

- Bedre og hurtigere afklaring af den unge mht. fremtidigt forsørgelsesgrundlag
- Øget arbejdsevne hos den unge
- Styrkede sociale kompetencer hos den unge
- Styrkelse af arbejdstageridentitet hos den unge
- Øget udsigt til at den unge kommer i varig beskæftigelse
- Styrket indsats ift. uddannelse/beskæftigelse i hele organisationen

3. Hvilken konkret rolle har JUMP i praksis spillet i de enkelte sagsforløb?

Interviewene med de ti unge, som har modtaget et JUMP-tilbud, viser en høj grad af overensstemmelse mellem elementerne i indsats teorien og den faktisk ydede indsats. Data tyder på, at JUMP-tilbuddet er blevet implementeret som planlagt. Dette gælder JUMP-konsulentens funktioner, som alle har benyttet sig af i et eller andet omfang (og i mange forskellige kombinationer), men også netværksaktiviteter med de andre unge har mange benyttet. Mentornetværksdelen af JUMP har derimod delvist været ramt af implementeringsproblemer, og fremhæves da heller ikke som væsentlig af de unge.

I kraft af deres beskedne kontakt til de unge, og dermed til JUMP, udtaler fagpersonerne sig på grundlag af et mere snævert indtryk af JUMP, men interviewene viser, at JUMP-konsulentens funktion som kontaktperson, støtte og formidler generelt er blevet bemærket og betragtes som væsentlig og velbegrunderet.

Med de ovennævnte forbehold tyder materialet samlet på, at JUMP i vidt omfang er blevet implementeret i henhold til indsats teorien.

4. Hvilket udbytte har de unge haft af JUMP-indsatsen?

Interviewene med de ti unge tegner overordnet et billede af, at deltagelse i uddannelses- eller arbejdsmarkedslivet har en meget positiv betydning, og at de fleste af de unge tilskriver JUMP-indsatsen en væsentlig positiv rolle for deres eget sagsforløb på dette punkt. Der henvises til styrkede sociale kompetence og forbedret netværk, men også til, at JUMP har været en væsentlig støtte i forhold til at afklare den unge samt etablere og fastholde konkrete uddannelses- eller beskæftigelsesforløb.

De interviewede fagpersoner deler sig ganske vist i en gruppe, som udtaler sig meget tydeligt, og en gruppe som oplever at have utilstrækkelig viden om JUMP, men tendenser er også her, at man vurderer JUMP's rolle positivt – både i de konkrete sagsforløb og på det mere principielle plan.

Ser man på de ti konkrete sagsforløb var status på sidste interviewtidspunkt, at tre var selvforsørgende; fire var på offentlig forsørgelse, men havde relevant beskæftigelse eller lignende; og tre manglede relevant beskæftigelse. Vurderingen fra fagpersonerne var, at fem var bæredygtigt afklarede; to var usikre, men med en positiv tendens; mens tre vurderedes som uafklarede. Evalueringen har ikke data til rådighed, som muliggør en bedømmelse af, hvorvidt denne status udgør en sikker forbedring sammenlignet med tilstanden, før JUMP blev etableret. Men Holmstrupgårds egen erfaringsbaserede vurdering er, at der er tale om en tydelig forbedring i forhold til det typiske mønster, og denne vurdering finder umiddelbart indirekte støtte hos de interviewede fagpersoner.

5. Hvilke udviklingsbehov og -perspektiver tegner sig for JUMP-konceptet?

De gennemførte interview rummer som sagt overvejende positive vurderinger af JUMP-indsatsen, men der peges dog også på nogle udviklingspotentialer ift. konceptet. Disse knytter sig til den indledende forventningsafstemning mellem JUMP på den ene side og den unge og jobkonsulenterne på den anden; til tidlig relationsopbygning mellem JUMP-konsulent og den enkelte unge; til konceptet for det frivillige netværk mellem de unge; og til opbygningen af et virksomhedsnetværk (en "jobbank") til gavn for de unge. På enkelte af disse områder har Holmstrupgård udviklet bud på en håndtering i løbet af projektperioden.

Videre er der i forbindelse med evalueringsprojektet blevet udviklet en oversigt med konkrete implementeringsrisici knyttet til de enkelte led i den logiske models sammenhængskæde, som bør gøres til genstand for konkrete overvejelser og evt. håndtering i forbindelse med implementeringsprojekter på andre socialpsykiatriske døgntilbud.

